

Raad voor Cultuur

Aan

De Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschappen
P/a de algemene rijksarchivaris
Postbus 90520
2509 LM 's-Gravenhage

Onderwerp

Ontwerp-selectielijst archiefbescheiden
beleidsterrein *Middelbaar beroepsonderwijs en voortgezet algemeen
volwassenenonderwijs* over de periode 1968-1999

R.J. Schimmelpennincklaan 3

Postbus 61243

2506 AE Den Haag

Telefoon 070 - 310 66 86

Telefax 070 - 361 47 27

E-mail cultuur@cultuur.nl

Mijnheer de Staatssecretaris,

Datum

Uw kenmerk

R&B/OSTA/2001/525

Uw brief van

8 februari 2001

Ons kenmerk

arc-2001.2444/2

1. Bij uw hiernaast vermelde brief deelde u de Raad voor Cultuur mede, dat de minister Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen u heeft verzocht uw medewerking te verlenen aan de vaststelling van de selectielijst archiefbescheiden op het beleidsterrein *Middelbaar beroepsonderwijs en voortgezet algemeen volwassenenonderwijs* over de periode 1968-1999. In uw brief verzocht u de Raad om binnen drie maanden advies uit te brengen. Wegens een personele wisseling bij het secretariaat van de Bijzondere Commissie Archieven is het echter niet gelukt om binnen deze termijn te adviseren. De Raad verontschuldigt zich voor de ontstane vertraging. Hierbij biedt hij u zijn bevindingen aan.
2. De Raad heeft deze ontwerp-lijst in eerste instantie aan procedurele en vervolgens aan inhoudelijke aspecten getoetst. Zijn belangrijkste bevindingen worden in respectievelijk de paragrafen 3 en 4 uitgewerkt. Mits rekening wordt gehouden met zijn aanbevelingen adviseert de Raad u over te gaan tot de vaststelling van de onderhavige ontwerp-selectielijst archiefbescheiden. De in uw adviesaanvraag gestelde specifieke vragen worden de paragrafen 3, 4 en 5 van dit advies mede beantwoord.
3. *Toetsing van procedurele aspecten*
Voor wat betreft de procedurele aspecten zij in de eerste plaats gememoreerd, dat de ontwerp-lijst als basiselectiedocument tot stand is gekomen overeenkomstig de methode, die uitgaat van een analyse, beschrijving en waardering van handelingen van de (rijks-)overheid, de zgn. PIVOT-methode. Aan dat ontwerp is een institutioneel onderzoek vooraf gegaan, waarvan verslag is gedaan in het rapport *Mammoetsporen, Deel II. Een institutioneel onderzoek naar het handelen van de rijksoverheid*

op het beleidsterrein middelbaar beroepsonderwijs (mbo) en voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (vavo), (1945) 1968-1999 ('s-Gravenhage 1999).

Bij uw adviesaanvraag was tevens gevoegd een exemplaar van het verslag betreffende het zogenaamde driehoeksoverleg, waarin, zoals voorgeschreven in artikel 3 van het Archiefbesluit 1995, ontwerp-selectielijsten tot stand komen.

Hieruit is de Raad gebleken, dat het driehoeksoverleg was samengesteld zoals artikel 3, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995 voorschrijft. Ook is al ten tijde van het driehoeksoverleg een externe deskundige bij de voorbereiding van de ontwerp-lijst betrokken geweest.

Het driehoeksverslag biedt voldoende inzicht in de tijdens dat overleg gebleken inhoudelijke knelpunten, het beraad daarover alsmede een motivering van de uiteindelijke voorstellen in dat verband.

De openbare terinzagelegging heeft, zoals uw adviesaanvraag vermeldt, niet geresulteerd in een reactie. Eén van de twee bij het driehoeksoverleg betrokken materiedeskundigen heeft, blijkens een bij de adviesaanvraag gevoegd schrijven van het Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap van 12 januari 2001, wel aanvullend commentaar geleverd op de ter inzage gelegde versie. Na lezing hiervan constateert de Raad dat zij moeite heeft met de uitgangspunten van de PIVOT-methodiek, omdat het doel van de selectie 'het mogelijk maken van de reconstructie van dit overheidshandelen op hoofdlijnen' is. Haars inziens gaat dit ten koste van o.a. het historisch onderzoek.

4. *Toetsing van inhoudelijke aspecten*

Mede op grond van zijn hiervoor vermelde bevindingen heeft de Raad getracht zich een oordeel te vormen over de inhoudelijke aspecten van het onderhavige ontwerp. Hij heeft daarbij vooral gelet op de reikwijdte van de ontwerp-lijst (par. 4.1), de wijze waarop de gehanteerde selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria zijn toegepast (par. 4.2), alsmede op de vraag of in afdoende mate met de verschillende belangen rekening is gehouden (par. 4.3).

4.1. De reikwijdte van de ontwerp-lijst

De ontwerp-lijst bevat voorstellen omtrent de selectie van handelingen op het beleidsterrein *Middelbaar beroepsonderwijs en voortgezet algemeen volwassenenonderwijs* over de periode 1968-1999.

De Raad heeft uitsluitend die handelingen bekeken die thans ter vaststelling worden aangeboden. Het betreft de handelingen van de actor de Minister van Onderwijs.

De Raad vraagt zich af waarom de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, die ook zorgdrager is voor de

archieven van andere actoren die op dit beleidsterrein een rol spelen, de vaststellingsprocedure niet voor deze actoren heeft ingezet.

Ter bevordering van kwalitatief en doelmatig archiefbeheer en omwille van de efficiëntie van de vaststellingsprocedure en de consistentie van het selectiebeleid, acht de Raad het wenselijk dat de vaststellingsprocedure van selectielijsten over een bepaald beleidsterrein voor zoveel mogelijk actoren en door zoveel mogelijk betrokken zorgdragers tegelijk wordt ingezet.

Pagina

3

Ons kenmerk

arc-2001.2444/2

4.2. Toepassing van de selectiedoelstelling en - criteria

Uit het driehoeksverslag en de aanvullende rapportage blijkt, dat de selectiedoelstelling is toegepast in de versie waarin ook rekening wordt gehouden met het aspect van het veilig stellen van de bronnen voor de kennis van de Nederlandse samenleving en cultuur.

Met betrekking tot de aan die doelstelling gerelateerde selectiecriteria constateert de Raad dat als zodanig de nog niet formeel vastgestelde criteria uit 1997 zijn gebruikt. De Raad zal binnenkort in overleg treden met de Algemene Rijksarchivaris om de bezwaren die hierover bij de Raad leven te bespreken.

4.3. De waardering van de in artikel 2, eerste lid, onder d, van het Archiefbesluit 1995 bedoelde belangen.

Ten aanzien van de feitelijke toepassing van de selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria gaat de Raad er van uit, dat het administratieve belang, omvattende de aspecten 'verantwoording en bedrijfsvoering', in het driehoeksoverleg, waaraan ook door representanten van de zorgdrager is deelgenomen, genoegzaam is gewaardeerd. In gelijke zin neemt hij aan, dat ook met het belang van de recht- en bewijszoekenden voldoende rekening is gehouden.

Voor wat betreft de waardering van het historisch belang bij de in de concept-lijst genoemde handelingen conformeert de Raad zich, behoudens hetgeen in paragraaf 5 volgt, aan de inbreng van de externe deskundige tijdens de totstandkoming van het ontwerp en de daarover in het driehoeksoverleg bereikte overeenstemming.

5. Nadere beoordeling van de ontwerp-lijst

In aansluiting op bovenstaande overwegingen en bevindingen heeft de Raad de verschillende onderdelen van de ontwerp-lijst gezien. In algemene zin kan hij instemmen met de lijst; deze geeft hem slechts aanleiding tot de navolgende opmerkingen.

Handelingen 116, 117, 119, 157, 447 en 448

De neerslag van deze handelingen heeft betrekking op *het jaarlijks instellen van commissies in verband met de examens*. De Raad vindt dat in het verslag van het driehoeksoverleg (blz.

5) onvoldoende wordt beargumenteerd waarom de vernietigingstermijn op 70 jaar is gesteld. De handelingen 116, 117, 119 en 447 lijken, in tegenstelling tot hetgeen het verslag driehoeksoverleg suggereert, betrekking te hebben op de instelling van commissies en niet op de benoeming van individuele leden. Voor instellingsbeschikkingen is een termijn van 70 jaar ongebruikelijk lang. Als het verslag driehoeksoverleg terecht stelt dat de handelingen betrekking hebben op benoemingen, vraagt de Raad zich af waarom hier voor een zoveel minder duidelijke formulering is gekozen dan bijvoorbeeld in het geval van de handelingen 157 en 448. Voor benoemingen van individuele leden hanteren de meeste selectielijsten een veel kortere termijn (5 jaar), tenzij er rechtspositionele aspecten meespelen. Als dat het geval is, is 75 jaar na geboortedatum een meer gebruikelijke termijn.

Pagina

4

Ons kenmerk

arc-2001.2444/2

Handelingen 239, 241, 535 en 537

De Raad constateert dat de handelingen 239 en 535 (*het vaststellen waaruit de voorzieningen in de huisvesting en inventaris uitsluitend kunnen bestaan*) gelijkkluidend zijn. Uit de formulering van de handeling wordt niet duidelijk dat de ene betrekking heeft op het MBO en de andere op het VAVO. Dit schept verwarring bij de beoordeling van de lijst en is ook met het oog op verdere toepassing van de lijst niet verstandig. De Raad bepleit het vermelden in een handeling van object of subject.

Uit het oogpunt van historisch onderzoek pleit de Raad ervoor om de neerslag van handeling 239 en 535 blijvend te bewaren. Dit in tegenstelling tot de neerslag van handeling 241 en 537 (*het jaarlijks vaststellen van een investeringsschema en een internationaal investeringsschema*), die in de ogen van de Raad geen historisch relevant bronnenmateriaal bevat.

Handelingen 376 en 377

De Raad heeft aan de vraag of de neerslag van dit type handeling (*het beslissen op beroepschriften en het voeren van verweer in beroepschriftenprocedures voor de Raad van State en/of de kantonrechter*) wel of niet voor blijvende bewaring in aanmerking komt, in eerdere adviezen reeds aandacht besteed. In het algemeen meent hij, dat uit zowel juridisch als historisch oogpunt de neerslag van dergelijke handelingen moet worden bewaard.

6. *Advies*

De Raad adviseert u de ontwerp-selectielijst vast te stellen met inachtneming van de hierboven gemaakte opmerkingen.

Dit advies is voorbereid door de Bijzondere Commissie Archieven van de Raad. Voorzitter van deze commissie is mw. drs. E.A.G. van den Bent, lid van de Raad. Secretaris is drs. M.C. Windhorst.

*Raad voor
Cultuur*

Hoogachtend,

mr. W. Sorgdrager
Voorzitter

dr. J.A. Brandenburg
Algemeen secretaris

Pagina

5

Ons kenmerk

arc-2001.2444/2